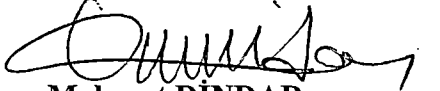

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat İŞİKHAN** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahmut DİNDAR

Van Milletvekili

Türkiye'de emek alanında gerekli önleyici tedbirler alınmadığından iş cinayetleri sistematik bir şekilde devam etmektedir. Her yıl en az iki bin kişinin bu cinayetler kapsamında yaşamını yitirdiği kamuoyuna yansımaktadır. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin (İSİG Meclisi) basın ve diğer bazı kaynaklardan derlediği verilere göre 2023 yılında iş cinayetlerinde en az 1.929 işçi yaşamını yitirmiştir. 2024 yılının ilk altı ayında da yaşamını yitirdiği tespit edilebilen işçi sayısı 878 kişi olmuştur. İSİG Meclisi'nin kamuoyuna duyurduğu raporlarına göre AKP iktidarları boyunca 33.300'den fazla işçi, gerekli önlemler alınmayan iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. Gerçek verilerin bu tespitlerin çok üzerinde olduğu bilinmelidir. Özellikle tarım ve inşaat sektörlerinde kayıt dışılık nedeniyle iş cinayetlerinde yaşamını yitirenlere, iş kazası ve meslek hastalığı geçirenlerle ilişkin verilerin kaydı ya tutulmamaktadır ya da eksik tutulmaktadır.

Türkiye'de sayısı milyonlarla ifade edilen mülteci ve çocuk işçilerin geçirdiği iş kazası ve iş cinayetlerine dair resmi bir kayıt ve istatistik kamuoyuna açıklanmamaktadır. Madencilik alanında kitlesel ölümlere yol açan Soma, Ermenek, Dursunbey, Karadon, Şirvan, Amasra, İliç madenlerindeki iş cinayetleri ve sonrasında devam eden uzun yargılama süreçleri örneklerinde görüldüğü üzere genellikle bir cezasızlık politikası uygulanmaktadır. İşçi sağlığı ve güvenliğinin gereğini yerine getirmeyen, kar hırsı ile daha çok üretmek için işçileri yasal sınırların dışında çalıştıran işletmeler yeterli düzeyde denetlenmemektedir. İşçilerin haklarını korumak amacıyla işyerinde sendikal örgütlenmeyi engelleyen yaklaşım yaşanan ölüm vakalarından da sorumludur. İş cinayetlerinin ve iş kazalarının iş süreçlerinde alınmayan tedbirler nedeniyle devam ettiği bilinmelidir. Öte yandan işyerlerinde elektrik çarpması, yüksekten düşme, göçük, ezilme gibi nedenlerle işçiler yaşamını yitirmektedir. İşçilerin sağlık kontrollerinin düzenli bir şekilde yapılması veya olası bir iş kazası durumunda ilk yardım ve sağlık hizmetlerinin hızlı ve etkili bir şekilde sunulması yaşam kurtarıcı olacaktır. Ancak birçok işyerinde işçi sağlığı ve güvenliği için gerekli farkındalık ve tedbir çalışmaları yürütülmediği gibi birçok işyerinde de hem ilkyardım hem de sağlık hizmetlerine erişim sorunludur.

Son 1 yıl içerisinde Van'a Türkiye metropollerinden onlarca işçinin cansız bedeni getirilmiştir. İşsizlik ve yoksulluk nedeniyle iş bulamadıkları için Türkiye metropollerine giden bölge işçileri tedbirsizlik nedeniyle yaşamını yitirmektedir. Bölgeden diğer illere işçi göçünün sınırlanması amacıyla bölgedeki işletmelerin teşvik edilmesi, ülke genelinde de tüm

işçilerin yaşam haklarının korunması amacıyla işçi sağlığı ve güvenliği hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

Bu bağlamda:

- 1) Türkiye’de tüm sektörlerde toplam kaç işyeri vardır? Bu işyerlerinden iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygunluk denetimi nasıl yapılmaktadır?
- 2) Türkiye’de 2020-2024 döneminde işyerlerinde “işe bağlı ölüm sayısı” kaç olmuştur? Bu ölümlerin sebeplerine göre dağılımı nasıldır? Bu ölümlerin yaş ve cinsiyet dağılımı nasıldır?
- 3) Türkiye’de 2020-2024 döneminde işyerlerinde “işe bağlı kazalarla engelli olan kişi sayısı” kaç olmuştur?
- 4) Türkiye’de 2020-2024 yıllarında yaşanan iş kazası sayısı kaçtır? Bu kazalarda yaralanan ve yaşamını yitiren kişi sayısı kaçtır? Yaşamını yitirenlerin yaş ve cinsiyet dağılımı nedir? İş kazalarının sektörlere göre dağılımı nasıldır? Kayıtdışılığın yüksek olduğu sektörlerde bu veriler nasıl derlenmektedir?
- 5) Türkiye’de 2020-2024 yıllarında kayıt altına alınan meslek hastalığı sayısı kaçtır? Bu kapsamda tedavisi devam eden kişi sayısı kaçtır? Bu kişilere hangi destekler sağlanmaktadır? Meslek hastalığı nedeniyle her yıl yaşamını yitiren ortalama kişi sayısı kaçtır? Yaşamını yitirenlerin yaş ve cinsiyet dağılımı nedir? Meslek hastalıklarının sektörlere göre dağılımı nasıldır? Kayıtdışılığın yüksek olduğu sektörlerde bu veriler nasıl derlenmektedir?
- 6) Türkiye’de mültecilerin geçirdiği iş kazaları ve maruz kaldıkları meslek hastalıklarına ilişkin Bakanlığınızın bir veri derlemesi veya raporu mevcut mudur? 2011-2024 yılları arasında Türkiye’de yaşamını yitiren mülteci işçi sayısı ve bu kişilerin uyruk, cinsiyet, yaş gibi göstergeleri nedir?
- 7) 2023-2024 yıllarında Van dışında çalışırken yaşamını yitiren Vanlı işçi sayısı kaçtır? Türkiye genelinde yaşamını yitiren işçilerin doğum yerlerine göre dağılımı nedir? Yaşamını yitirenlerin daha çok doğu ve güney doğu illerinden gelen mevsimlik işçilerden olduğu iddiasına dair bakanlığınızın bir araştırması mevcut mudur?
- 8) İşçi ölümlerine neden olduğu için kamu ihalelerine girişi yasaklanan firma sayısı kaçtır? İşyerleri ve işletmelerinde yoğun iş cinayetleri yaşanan, işçi sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin almayan firmalara kamu ihalelerinin verilmemesi amacıyla bir çalışma başlatacak mısınız?
- 9) Türkiye’de işyerlerinde tedbirsizlik nedeniyle yaşanan ölümlerden bakanlığınızı siyaseten sorumlu görüyor musunuz? Bu sorumluluğun gereği olarak yaşamını yitirmiş işçilerin ailelerine sunduğunuz psikolojik, ekonomik ve sosyal destekler nelerdir?